

IVM Coronanieuws 29 mei 2020

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws over geneesmiddelen en corona van 29 mei.

Vaccin

Deze week werd de eerste klinische studie met een coronavaccin gepubliceerd in de Lancet. Het betrof een Chinese open-label fase 1 studie bij 108 gezonde vrijwilligers. Na 14 dagen was er een piek in de T-cel-respons, en na 28 dagen in de concentratie antilichamen. De meeste bijwerkingen waren mild tot matig en bestonden uit pijn op de injectieplaats, koorts, vermoeidheid, hoofdpijn en spierpijn. Er kwamen geen ernstige bijwerkingen voor. De onderzoekers concluderen dat er voldoende basis is het vaccin verder te onderzoeken.

Monitoringssysteem vaccins

De Universiteit Utrecht en het UMCU gaan met ruim 20 Europese partners een monitoringssysteem opzetten om de effectiviteit en veiligheid van een toekomstig vaccin tegen het coronavirus te bewaken. Onder andere Bijwerkingencentrum Lareb en RIVM zijn ook betrokken. Het project richt zich in eerste instantie op het opzetten van een infrastructuur om zeldzame bijwerkingen snel te ontdekken. Ook vindt er vooronderzoek plaats naar bijwerkingen waarop extra alertheid nodig is. De resultaten zullen eind 2020 beschikbaar komen, zodat het Europese monitoringssysteem klaar is vóór vaccins tegen het coronavirus op de markt komen.

Remdesivir

Een Amerikaanse onderzoeksgroep publiceerde in de New England Journal of Medicine de resultaten van een dubbelblinde, gerandomiseerde, placebogecontroleerde studie naar intraveneus remdesivir. Uit een voorlopige analyse van de resultaten van ruim 1000 patiënten bleek remdesivir tot een sneller herstel van opgenomen COVID-19 patiënten te leiden dan placebo, vooral bij patiënten met niet-invasieve beademing. Op basis van dit gunstige effect werden de voorlopige resultaten vast geanalyseerd en gepubliceerd, hoewel de studie nog doorliep. In Nederland is remdesivir vooralsnog alleen beschikbaar via een compassionate use programma of in studieverband. Het middel is in Europa nog niet geregistreerd.

Onderzoek: www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMoa2007764

Hydroxychloroquine/chloroquine

Er blijft discussie bestaan over de effectiviteit en veiligheid van hydroxychloroquine en chloroquine bij COVID-19. De WHO heeft inmiddels een klinisch onderzoek uit voorzorg tijdelijk gestaakt. Aanleiding was een vorige week verschenen retrospectieve studie in de Lancet, waarin een hogere mortaliteit gevonden werd bij patiënten met hydroxychloroquine of chloroquine, al dan niet in combinatie met een macrolide zoals azitromycine. Ook in Engeland en Frankrijk zijn klinische studies met hydroxychloroquine gestaakt. Een veiligheidscommissie van de WHO gaat de onderzoekgegevens eerst beoordelen, voordat het klinisch onderzoek mogelijk hervat kan worden.

Inmiddels is de inclusie van patiënten van het Britse onderzoek weer gestart. Ook de Nederlandse studie naar hydroxychloroquine en chloroquine gaat vooralsnog door.

Geneesmiddeltekorten

Het is niet langer nodig om een propofol-sparend beleid te hanteren. Dat geeft het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen aan. Tijdens het hoogtepunt van de corona-uitbraak dreigde een acuut tekort aan propofol, waarop ziekenhuizen werden opgeroepen tot een propofol-sparend beleid. Inmiddels is de voorraad propofol op de middellange termijn weer voldoende. Het Landelijk Coördinatiecentrum blijft de beschikbaarheid van propofol monitoren.

De Autoriteit Consument en Markt heeft aangegeven dat ziekenhuizen, ziekenhuisapotheken en farmaceutische grondhandels mogen samenwerken om tekorten te voorkómen. Deze samenwerking is tijdelijk en noodzakelijk. Het ACM verwacht geen risico voor overtreding van de concurrentieregels.

Psychische aandoeningen

De coronapandemie heeft invloed op de geestelijke gezondheid. Een kwart van de Nederlanders geeft aan slechter te slapen. Ook stijgt het aantal mensen dat behoefte heeft aan psychologische hulp. In Amerika is het gebruik van anxiolytica en slaapmiddelen toegenomen. Naar verwachting komt het Nivel binnenkort met Nederlandse cijfers over het gebruik van psychofarmaca. PsyHAG, het netwerk van Kaderhuisartsen GGZ, heeft alle informatie over psychische gevolgen van de coronacrisis op hun website samengevoegd. Voor mensen met vragen over de psychosociale gevolgen van de coronacrisis, is het Landelijk Informatie- en Verwijscentrum COVID-19 opgericht.

PsyHAG: www.psyhag.nl

Informatie- en verwijscentrum: www.rivm.nl/ivccorona

Andere gevolgen

Nu de eerste piek van de coronapandemie voorbij is, komt er steeds meer aandacht voor de verdere gevolgen voor de gezondheid en gezondheidszorg. Door de coronamaatregelen bewegen veel ouderen minder. Dit verhoogt het valrisico. Voor zorgverleners is het daarom belangrijk om juist nu extra alert te zijn, aandacht te geven aan voorlichting en preventie, én onnodig gebruik van valrisicoverhogende middelen te voorkómen.

Tot slot ook een gunstig effect: het griepseizoen is zo'n 6 weken eerder dan verwacht afgelopen. Naar alle waarschijnlijkheid hebben de lockdowns, hygiënische maatregelen en 'social distancing' hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Ook andere infectie-gerelateerde aandoeningen, zoals buikgriep, oorontsteking, kinkhoest, acute luchtweginfecties en krentenbaard zijn minder vaak voorgekomen dan andere jaren.

Valpreventie: www.zorgvoorbeter.nl/valpreventie-ouderen

Vergiftigingen

Het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum heeft in maart en april 76 meldingen gekregen van vergiftigingen met handalcohol, vooral bij kinderen. Dit is vier keer zo veel als in dezelfde periode in eerdere jaren. Ook zijn er meer meldingen over preparaten met multivitaminen en mineralen, nu 146

29 mei 2020

tegen normaal gemiddeld 87. Bij vragen over de effecten en behandeling van acute intoxicaties kunnen artsen terecht bij het NVIC.

NVIC: www.vergiftigingen.info

Tel: 030 274 88 88

IGJ

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd heeft aan 7 bedrijven of personen een boete gegeven voor internetreclame voor niet-geregistreerde homeopathische geneesmiddelen. Bij één van de middelen ging het om reclame voor werking bij het coronavirus. Reclame maken voor niet-geregistreerde geneesmiddelen is verboden volgens de Geneesmiddelenwet.

Pneumokokken- en influenzavaccinatie

Huisartsenpraktijken hebben veel vragen over de vaccinatie-sprekuren voor pneumokokken en influenza. Het advies is om deze vaccinaties in het najaar in aangepaste vorm door te laten gaan. Het NHG, LHV, RIVM en de Stichting Nationaal Programma Grieppreventie werken aan een advies over het organiseren van de vaccinatiesprekuren in coronatijd. Dit advies verschijnt in juli.

ZonMw-onderzoeken

ZonMw heeft voorsnog 4 urgente onderzoekstrajecten naar het coronavirus en COVID-19 gehonoreerd. Het gaat onder andere om een studie die met behulp van machine learning onderzoekt welke combinatie van behandeling en patiënt-eigenschappen leidt tot de beste uitkomsten bij IC-patiënten. Een tweede onderzoek richt zich op veneuze trombo-embolie bij COVID-19. Een overzicht van alle onderzoeken staat op de website van ZonMw.

ZonMw: www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/coronavirus/onderzoek-naar-corona-en-covid-19

Tot slot

Volgende week vrijdagochtend verschijnt weer een nieuw coronanieuws. Heeft u suggesties, tips of onderwerpen die we in het coronanieuws zouden moeten meenemen? Laat het ons dan weten! En vergeet u zich niet aan te melden voor ons YouTube-kanaal – klik op het logo rechtsonderin -, of de journaalupdate, via onze website.

medicijnbalans@ivm.nl

www.ivm.nl